

ABSTRACT&REFERENCES

DOI: 10.15587/2523-4153.2024.308357

INTEGRATION OF THE LEGAL CONCEPTION INTO LEGISLATION AND SOCIAL REALITY

p. 4–11

Marian Bedrii, PhD, Associate Professor, Department of History of the State, Law and Political Law Teachings, Ivan Franko National University of Lviv, Universytetska str., 1, Lviv, Ukraine, 79000

E-mail: bedriimm@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-4021-1980>

The article is devoted to the issues of implementing a legal conception into legislation and social reality. Specifically, it explores the path that legal conceptions take from their creators' consciousness to legal doctrine, lawmaking, and law enforcement. The oral or written publication of a concept elicits an appropriate response from the environment – positive, negative, neutral, or mixed. The recognition of a legal conception determines its integration into legal doctrine (an indicator of such recognition is primarily citation). It is emphasized that legal concepts are vulnerable to plagiarism, as copyright law excludes concepts from the scope of its legal protection.

From legal doctrine, a legal conception moves into the normative base and practical realm. Generally, it initially enters legislation and then societal reality, but there are exceptions. For instance, the history of Ukrainian law knows other cases where a legal conception was implemented in societal life without prior integration into legislation. A recognized legal conception can determine the content of all or specific provisions of a law (including the constitution or code), international treaty, subordinate normative-legal act, interpretative act of a constitutional jurisdiction authority, judicial or administrative decision, etc.

A legal conception, projected onto social relations through the intermediary of legislative text, is usually not fully reflected in them. It should be understood that the norm of the legislation is applied in social life, and its content in most cases corresponds to the provisions of the concept partially and limitedly. The brevity and fragmentary nature of the text of a normative-legal act sometimes lead to misunderstanding or incorrect application of the concept's provisions, on which it was based. Specific examples of the influence of legal conceptions on legislation and social practice in Ukraine and other countries are highlighted. The example of H. Kelsen and the historical significance of his conception of constitutional justice are considered. Certain directions of influence on the modern legal system of Ukraine by scientific conceptions of representatives of the Faculty of Law of Ivan Franko National University of Lviv are shown

Keywords: legal conception, legal doctrine, lawmaking, law enforcement, Hans Kelsen

References

- Ryzhko, V. A. (1995). Kontseptsii yak forma naukovoho znannia. Kyiv: Naukova dumka, 212.
- Zahle, H. (2003). Legal Doctrine between Empirical and Rhetorical Truth. A Critical Analysis of Alf Ross' Conception of Legal Doctrine. *European Journal of International Law*, 14 (4), 801–815. <https://doi.org/10.1093/ejil/14.4.801>
- Mochulska, M. Ye., Semkiv, V. O. (2015). *Pravova doktryna v kontynentalnii pravovii systemi*. Lviv: Svit, 432.
- Shevchenko, A. Ye., Karamalita, M. V. (2015). Vplyv pravovoi doktryny na pravotvorchyi protses v Ukraini. *Yurydychnyi visnyk. Povitriane i kosmichne pravo*, 3 (36), 52–57.
- Semenikhin, I. V. (2016). Legal doctrine, scientific community and government: some questions of correlation and interaction. *Theory and Practice of Jurisprudence*, 1 (9). <https://doi.org/10.21564/2225-6555.2016.1.64208>
- Underwood, A. (2006). Legitimate Expectation: Current Issues. *Judicial Review*, 11 (4), 294–297. <https://doi.org/10.1080/10854681.2006.11426494>
- Pro avtorske pravo i sumizhni prava (2022). *Zakon Ukrainy No. 2811-IKh*. 01.12.2022. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n183>
- Bernaziuk, J. O. (2021). Principle of legitimate expectations: concept and content. *Expert: Paradigm of Law and Public Administration*, 15 (3), 147–162. [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2021-3\(15\)-147-162](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2021-3(15)-147-162)
- Pro vykonannia rishen ta zastosuvannia praktyky Yevropeiskoho sudu z prav liudyny (2006). *Zakon Ukrainy No. 3477-VI*. 23.02.2006. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#o129>
- Kobyletskyi, M. (2008) *Magdeburzke pravo v Ukraini (XIV – persha polovyna XIX st.): istoriko-pravove doslidzhennia*. Lviv: PAIS, 406.
- Iakovliv, A. (1949). *Ukrainskyi kodeks 1743 roku «Prava, po ktorim sudytsia malorossiiskii narod»: yoho istoriia, dzhere-la ta systematychnyi vyklad zmistu*. Miunkhen: Zahrava, 210.
- Stetsenko, N. S.; Honcharenko, V. D. et al. (Ed.) (2016). *Sud i rozprava v pravakh malorosiiskyykh...* Velyka yurydychna entsyklopediia. Vol. 1. *Istoriia derzhavy i prava Ukrainy*. Kharkiv: Pravo, 706–707.
- Bila, A. (2020). *Sud prysiazhnykh: iliuzorne maren-nia chy realne isnuvannia?* Available at: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/sud-prisyazhnh-ilyuzorne-marenn-ya-chi-realne-isnuvannya.html>
- U spravi za konstytutsiinym podanniam Verkhovnoho Sudu Ukrainy shchodo vidpovidnosti Konstytutsii Ukrainy (konstytutsiinosti) polozhen statti 69 Kryminalnoho kodeksu Ukrainy (sprava pro pryznachennia sudom bilsh miakoho pokarannia) (2004). *Rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy No. 15-rp/2004*. 02.11.2004. Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v015p710-04>
- Anisimova, H. V. (2016). Integration of natural law doctrine into environmental law science, doctrine, policy and legislation: some aspects. *Theory and Practice of Jurisprudence*, 1 (9). <https://doi.org/10.21564/2225-6555.2016.9.71672>
- Bichkov, I. (2020). The Kelsen model of constitutional jurisdiction as the theoretical basis of the European system of constitutional justice. *Law Review of Kyiv University of Law*, 1, 131–136. <https://doi.org/10.36695/2219-5521.1.2020.25>
- Yakubov, B. V. (2021). Peculiarities of constitutional control in foreign countries: comparative and legal analysis with

ukrainian realities. *Juridical Scientific and Electronic Journal*, 4, 172–175. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-4/40>

18. Golding, M. P. (2007). *Legal Reasoning, Legal Theory and Rights*. New York: Ashgate Publishing, 424.

19. Pytannia Komisii z pytan pravovoi reformy (2019). Ukaz Prezydenta Ukrainy No. 584/2019. 07.08.2019. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/584/2019#Text>

20. Burdin, V. M., Nor, V. T., Boiko, I. Y. (Eds.) (2016). *Yurydychnyi fakultet Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka (1661–2016)*. Lviv: LNU imeni Ivana Franka, 288.

21. Shkolyk, A. (2020). *Administratyvno-protsedurne zakonodavstvo ta yoho systematyzatsiia*. Odesa: Helvetyka, 306.

22. Pro administratyvnu protseduru (2022). Zakon Ukrainy No. 2073-IX.17.02.2022. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>

DOI: 10.15587/2523-4153.2024.309413

KEY STAGES OF ADAPTING THE ACQUIS COMMUNAUTAIRE TO UKRAINE'S LEGAL SYSTEM: A HISTORICAL OVERVIEW

p. 12–21

Nataliia Rastorhuieva, PhD Student, Kharkiv National University of Internal Affairs, L. Landau avenue, 27, Kharkiv, Ukraine, 61080

E-mail: natalina.r@i.ua

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-1234-2767>

*The article is aimed at clarifying the status of regulatory and legal support for the process of adaptation of the national legislation to the *acquis communautaire*. It is stated that the Ukrainian state has already completed most of the steps to join the EU. Attention is focused on the relevance of the study, which is due to Ukraine's officially obtaining the EU candidate status and the transition to the negotiation process between the EU and Ukraine on the latter's accession to the EU. The author analyses the provisions of Ukrainian legislation and scientific research on the understanding of the concept of 'acquis communautaire'. The author's definition of this legal phenomenon is formulated, which should be understood as the sources of EU law, standards, principles of external and internal activities and other achievements of the European Communities. The author's own approach to distinguishing four stages of adaptation of the national legislation to the *acquis communautaire* in chronological order is proposed. The first stage was when Ukrainian legislation implemented the EU norms and standards to establish economic cooperation between Ukraine and the EU in various areas for the development of various relations between the partners. The second stage was a testament to the irresistible desire of Ukraine and Ukrainians to be part of the EU community and contributed to the signing and entry into force of the EU-Ukraine Association Agreement. The third stage demonstrates Ukraine's path from the signing of the EU-Ukraine Association Agreement to the EU candidate status. The fourth stage is connected with the European Council's announcement of the start of negotiations with Ukraine on the country's accession to the EU and*

*the need for comprehensive harmonisation and adaptation of Ukrainian legislation to the EU *acquis* in connection with the prospect of EU membership.*

*It is emphasised that the implementation of the *acquis communautaire* into the national legal system should pursue national interests and be a political, economic, legal and social consensus on key issues of European integration transformations*
Keywords: *acquis communautaire, EU 'acquis', adaptation of legislation, European integration, European Union, legal system of Ukraine*

References

1. Pro osnovni napriamy zovnishnoi polityky Ukrainy (1993). Postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy No. 3360-XII. 02.07.1993. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3360-12#Text> Last accessed: 24.05.2024

2. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnyimi derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony vid 27.06.2014 (2014). BD «Zakonodavstvo Ukrainy» / VR Ukrainy. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text Last accessed: 24.05.2024

3. Volodymyr Zelenskyi pidpysav zaiavku na chlenstvo Ukrainy u Yevropeiskomu Soiuzi (2022). Available at: <http://surl.li/txhzx>.

4. Zadorozhna, C. (2023). Chlenstvo v YeS: protsedura pryiniattia. Available at: <https://law.chnu.edu.ua/chlenstvo-v-es-protsedura-pryiniattia/>

5. Chapters of the *acquis*. European Commission. Available at: <http://surl.li/txuoc> Last accessed: 25.05.2024

6. Pronevych, O. S. (2019). Adaptation of national legislation to The European Union as part of The European integration course of Ukraine. *Drinovskiy Sbornik*, 9, 368–375. <https://doi.org/10.7546/DS.2016.09.38>

7. Bielousov, P. (2016). Spivvidnoshennia zakonodavstva Ukrainy z *acquis communautaire*: Quo vadis, Ukraina? *Yurydychna Hazeta*, 39 (537). Available at: <http://surl.li/txtjf>

8. Malyuga, L. (2018). Institutional basics for adaptation ukrainian social legislation to *acquis communautaire*. *Newsletter of the Kyiv National University named after Taras Shevchenko. Legal sciences*, 2 (107), 55–59. Available at: http://visnyk.law.knu.ua/images/articles/N_107_2018_Maliuga.pdf

9. Dir, I. (2023). Main characteristics of the «*Acquis communautaire*» of the European Union. *Uzhhorod National University Herald. Series: Law*, 2 (78), 348–355. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.78.2.56>

10. Prohrama intehratsii Ukrainy do Yevropeiskoho Soiuzu (2000). Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 14.09.2000. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001100-00#Text> Last accessed: 26.05.2024

11. Vdovychyn, I. Ya., Uhryn, L. Ya., Shypunov, H. V. et al.; Khoma, N. M. (Ed.) (2015). *Novitnia politychna leksyka (neolohizmy, okazionalizmy ta inshi novotvory)*. Lviv: «Novyi Svit – 2000», 492. <http://surl.li/txuqd>

12. Pro Zahalnoderzhavnu prohramu adaptatsii zakonodavstva Ukrainy do zakonodavstva Yevropeiskoho Soiuzu (2004). Zakon Ukrainy No. 1624-IV. 18.03.2004. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15#Text> Last accessed: 27.05.2024

13. Pro zatverdzhennia planu dii iz vprovadzhenia Initsiatyvy "Partnerstvo "Vidkrytyi Uriad" u 2023-2025 rokakh (2023). Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17.11.2023 No. 1049-r. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1049-2023-%D1%80#n11> Last accessed: 25.05.2024
14. Liubarets, A. (2023). Yevrointehratsiia: instytutsiinyi i kadrovyi vymir. Rubryka. Available at: <https://rubryka.com/blog/yevrointegratsiya/>
15. Petrov, R. A. (2017). Features of a Transposition of «an acquis» of the EU in the Legal System of Ukraine in the Process of Implementation of Ukraine and the EU Association Agreement and the Energy Community Treaty. LEX PORTUS, 1 (3), 22–38. Available at: <https://lexportus.net.ua/vipusk-1-2017/petrov.pdf>
16. Tkach, D. I., (2020). The concept and essence of "acquis communautaire" in the context of the study of the process of liberalization by the European Union of the visa regime. Legal Bulletin of «KROK» University, 38, 77–84. Available at: <https://lbku.krok.edu.ua/index.php/krok-university-law-journal/article/view/249>
17. Zharovska, H. (2022). «Acquis communautaire»: yevropeiska pravnycha terminolohiia. Available at: <https://law.chnu.edu.ua/acquis-communautaire-yevropeiska-pravnycha-terminolohiia/>
18. Pro zatverdzhennia Stratehii intehratsii Ukrainy do Yevropeiskoho Soiuzu (1998). Ukaz Prezydenta Ukrainy No. 615/98. 11.06.1998. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/615/98#Text> Last accessed: 26.05.2024
19. Uhoda pro partnerstvo i spivrobitnytstvo mizh Ukrainoiu i Yevropeiskymy Spivtovarystvamy ta yikh derzhavamy-chlenamy vid 14.06.1994 (1994). Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/998_012#Text Last accessed: 26.05.2024
20. Pro Kontseptsiuu adaptatsii zakonodavstva Ukrainy do zakonodavstva Yevropeiskoho Soiuzu (1999). Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy No. 1496. 16.08.1999. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1496-99-%D0%BF#Text> Last accessed: 26.05.2024
21. Chubeiko, V. (2018). Adaptation of the ukrainian legislation to the principles of law of the european union. Young Scientist, 11 (63), 152–155. Available at: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/3442>
22. Prylypchuk, O. V. (2015). Problemy adaptatsii zakonodavstva Ukrainy do zakonodavstva YeS. Derzhavne budivnytstvo, 1. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2015_1_28
23. Pereklady aktiv acquis YeS. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/yevropejska-integraciya/perekla-di-aktiv-acquis-yes> Last accessed: 27.05.2024
24. Plan dii «Ukraina – Yevropeyskyi Soiuz»: Mizhnarodnyi dokument vid 12.02.2005 (2005). Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_693#Text Last accessed: 28.05.2024
25. Andrusyevych, N. (Ed.) (2008). Instrument yevropeiskoho susidstva i partnerstva – novi mozhlyvosti dlia Ukrainy. Lviv, 160.
26. Natsionalna indykativna prohrama na 2011–2013 roky. Available at: <https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=1ceb9578-5782-4e1b-9962-9d906753041c> Last accessed: 26.05.2024
27. Petrov, R. Acquis YeS. Edera. Available at: <https://edera.com/projects/eu-agreement/b1/p3> Last accessed: 25.05.2024
28. Biriukova, N. M. (2013). Harmonizatsiia zakonodavstva Ukrainy i Yevropeiskoho soiuzu u sferi zabezpechennia yadernoi bezpeky. Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Serii: Yurydychni nauky, 26 (65), 390–395.
29. Hutnyk, V. V. (2018). Harmonization of Ukrainian legislation in the field of the right to defence in criminal proceedings with the standards of the international criminal court. Naukovi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho universytetu: serii: Pravo, 2 (51), 165–168.
30. Kyrychuk, A. S., Shevchuk, T. M. (2019). Harmonization of the legislation of Ukraine and the European Union in the field of intellectual property. Legal Bulletin of «KROK» University, 34, 81–89. Available at: <https://lbku.krok.edu.ua/index.php/krok-university-law-journal/article/view/198>
31. Gorina, G. O. (2018). Harmonization of national legislation in the sphere of tourism with the law of european union. Economy and Society, 19. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-19-8>
32. Kovtun, V., Chevychalova, Z. (2022). Harmonization of the legislation of ukraine and the legislation of the european union in the field of anti-laundering of income obtained as a result of illegal activities. Law. State. Technology, 1, 136–143. <https://doi.org/10.32782/1st/2022-1-21>
33. Pro zatverdzhennia Poriadku provedennia pervynnoi otsinky stanu implementatsii aktiv prava Yevropeiskoho Soiuzu (acquis YeS): Postanova Kabinet Ministriv Ukrainy No. 189. 28.02.2023 (2023). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/189-2023-%D0%BF#Text> Last accessed: 25.05.2024
34. Zvit za rezultatamy provedennia pervynnoi otsinky stanu implementatsii aktiv prava Yevropeiskoho Soiuzu (acquis YeS). Available at: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEI/zvit_UA.pdf Last accessed: 29.05.2024
35. Pro zatverdzhennia Planu priorytetnykh dii Uriadu na 2023 rik: Rozporiadzhenniam Kabinetu Ministriv Ukrainy No. 221-r. 14.03.2023. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/221-2023-%D1%80#n13> Last accessed: 29.05.2024
36. Pro zatverdzhennia Planu priorytetnykh dii Uriadu na 2024 rik (2024). Rozporiadzhenniam Kabinetu Ministriv Ukrainy No. 137-r. 16.02.2024. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-planu-priorytetnykh-dii-uridu-na-2024-rik-137r-160224> Last accessed: 29.05.2024
37. Rabinovych, S. P. (2009). Harmonizatsiia prava Ukrainy z pravom Yevrosoiuzu u konteksti problemy balansuvannia priorytetiv natsionalnoi pravovoi polityky. Mizhnarodne pryvatne pravo: rozvytok, porivnialnyi aspekt, harmonizatsiia, 8, 152–155.

DOI: 10.15587/2523-4153.2024.307745

REASONABLENESS OF COURT DECISIONS IN THE PARADIGM OF PSYCHOLOGICAL, LOGICAL AND DOCTRINAL ANALYSIS

p. 22–27

Olha Balatska, PhD, Associate Professor, Director, Educational and Scientific Institute of Law by I. Malynovskyi, The National University of Ostroh Academy, Seminarska str., 2, Ostroh, Ukraine, 35800

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6439-5927>

Tetiana Lotysh, PhD Student, Educational and Scientific Institute of Law by I. Malynovskyi, The National University of Ostroh Academy, Seminarska str., 2, Ostroh, Ukraine, 35800
E-mail: tetiana.lotysh@oa.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0229-4279>

The article is devoted to the study of the concept of reasoning of court decisions through psychological, logical and doctrinal aspects. Reasonableness of court decisions is a multifaceted concept, which is influenced by the interaction of these three key aspects. Studying the characteristics of a court decision as a special type of legal document through the prism of interdisciplinary dialogue improves understanding of the processes underlying judicial thinking and the formalization of its outcome. Cognitive biases, emotional state and social pressure influence the decision-making process. The article analyzes certain psychological theories and concepts that emphasize the influence of psychological factors on the motivation of judicial decisions. The author emphasizes the importance of logical consistency in legal reasoning. The author examines the common logical techniques, used in rendering court decisions and their reasoning, and also identifies the importance of consistent and rational judgments in law enforcement. In addition, the author examines how established legal doctrines affect the characteristics of a court decision, including its motivation, and how deviations from these doctrines may affect public perception of court decisions. Understanding and taking into account psychological, logical and doctrinal aspects in the process of making a court decision is important for increasing the level of motivation of court decisions, and as a result, ensuring the right to a fair trial and building trust in the legal system in general

Keywords: court decision, reasonableness, psychology, logic, doctrine, judgment, reasoning, validity, justice, criminal procedure, fair trial

References

1. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy (2012). Kodeks Ukrainy No. 4651-VI. 13.04.2012. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
2. Pozhar, V. H. (2018). Shchodo obhruntovanosti ta vmotyvovanosti sudovoho rishennia. Pravovi ta instytutsiini mekhanizmy zabezpechennia rozvytku Ukrainy v umovakh yevropeiskoi intehratsii. Odesa, 2, 297–300. Available at: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0c768189-fc41-40d7-9f6c-c0336d839719/content>
3. Tlumachnyi slovnyk ukrainskoi movy v 11-ty tomakh. Available at: <https://slovnyk.ua/index.php?swrd=%D1%83%D0%BC%D0%BE%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B8>
4. Halisch, F., Kuhl, J. (Eds.) (1987). Motivation, intention, and volition. Springer Science & Business Media. Available at: <https://doi.org/10.1007/978-3-642-70967-8>
5. Avdiukov, M. G. (1964). Postanovlenie suda pervoi instantcii. Sovetskii grazhdanskii protsess. Moscow: Izd-vo M. un-ta, 453.
6. Korkunov, N. M. (1915). Istoriia filosofii prava. Saint Petersburg: Tipografiia M. M. Stasiulevicha, 502.
7. Lupinskaia, P. A. (2010). Resheniia v ugovnom sudoproizvodstve: teoriia, zakonodatelstvo, praktika. Moscow: Norma: Infra-M, 240.
8. Bořian, E. (2017). Motive or Reason in Criminal Law. International Conference Knowledge-based organization, 23 (2), 150–155. <https://doi.org/10.1515/kbo-2017-0104>
9. Sauvel, T. (1955). Histoire du jugement motivé. Librairie générale de droit et de jurisprudence, 5–53.
10. Gilissen, J. (1968). Le problème des lacunes du droit dans l'évolution du droit médiéval et moderne. Le problème des lacunes en droit. Brruxelles: Bruylant, 197–246.
11. Wróblewski, J. (1975) Votum separatum w teorii i ideo/ogii sadowego stosowania prawa. Studia prawno-ekonomiczne, 15, 7–30.
12. Perelman, Ch. (1968). Le problème des lacunes en droit, essai de synthèse, in Le problem des lacunes en droit. Brussels: Bruylant, 548.
13. Verhaegen, J. (1977). Le contrôle conceptuel des motifs des jugement pénal et du jugement pénal et les appréciations souveraines du juge du fond, 377–401.
14. Ronse, J. Le contrôle marginal des décisions discrétionnaires en droit privé. Supra, 402–414.
15. Sharpe, R. J.; Assy, R., Higgins, A. (Eds.) (2020). How Judges Decide, in Principles/ Procedure, and Justice: Essays in honour of Adrian Zuckerman. Oxford Academic. <https://doi.org/10.1093/oso/9780198850410.003.0005>
16. Jacob, M. (2014). Precedents and Case-Based Reasoning in the European Court of Justice: Unfinished Business. Cambridge: Cambridge University Press, 340. <https://doi.org/10.1017/cbo9781107053762>
17. Faye, E. (1903). La Cour de Cassation, Traité de ses attributions et de sa compétence et de la procédure observée en matière civile. Paris: Librairie Marescq Ainé, 82, 106–107.

DOI: 10.15587/2523-4153.2024.310332

LEGAL REGULATION OF REHABILITATION ASSISTANCE TO MILITARY PERSONNEL DURING MARTIAL LAW

p. 28–34

Oleksandr Ivakhnenko, PhD, Department of Administrative Law and Procedure, Kharkiv National University of Internal Affairs, L. Landau ave., 27, Kharkiv, Ukraine, 61080
E-mail: adam.mikler@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-5494-8512>

Oleksandr Novykov, PhD, Department of State Building, Yaroslav Mudryi National Law University, Hryhoriia Skovorody str., 77, Kharkiv, Ukraine, 61024
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-2885-2648>

Andrii Glushchenko, PhD, Analyst, Limited Liability Company GMK Center, Melnykova str., 18b, Kyiv, Ukraine, 04050
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1897-4837>

The scientific article delves into the legal regulation of rehabilitation assistance to military personnel during martial law. The

research, aimed at establishing the legal basis for providing rehabilitation assistance to military personnel during martial law, is underpinned by a robust methodological basis. The research methods employed are not only general scientific but also special legal, including theoretical-legal, formal-dogmatic, and comparative-legal methods. This thorough approach instills confidence in the validity of the research.

The results of the research consist in determining the legal basis for providing rehabilitation assistance to military personnel. It has been established that the legal regulation of providing rehabilitation assistance to military personnel is carried out by such Laws of Ukraine as “Basics of Ukrainian legislation on health care,” “On rehabilitation in the field of health care,” “On social and legal protection of military personnel and their family members.” The specifics of providing rehabilitation assistance to military personnel during martial law are determined. It has been established that the Ministry of Defense of Ukraine’s structure includes a network of centers for medical rehabilitation and sanatorium-resort treatment of military personnel. It has been found that rehabilitation assistance for military personnel can occur in rehabilitation institutions and healthcare institutions with rehabilitation departments, subordinated to the Ministry of Health of Ukraine or other ministries. The legal grounds for sending military personnel to provide rehabilitation in foreign healthcare institutions have been analyzed. It is indicated that the decision to send military personnel to a rehabilitation institution for rehabilitation assistance is made based on the conclusion of the military medical commission. The importance of the existing state target program for providing rehabilitation assistance to defenders of Ukraine is emphasized.

A conclusion was drawn on the necessity of enshrining a separate section in the Law of Ukraine, “On Rehabilitation in the Field of Health Care,” dedicated to the specifics of the rehabilitation of military, injured in hostilities

Keywords: social protection of military personnel, rehabilitation, rehabilitation services, rehabilitation institution, medical aid

References

1. Teremetskyi, V. I., Myronova, G. A., Batryn, O. V., Bodnar-Petrovska, O. B., Andriienko, I. S., Fedorenko, T. V. (2024). Legal nature of medical services: specifics of ukrainian doctrine. *Georgian Medical News*, 1 (346), 80–87. Available at: https://www.geomednews.com/Articles/2024/1_2024/80-87.pdf
2. Teremetskyi, V. I., Myronova, G. A., Batryn, O. V., Udrenas, G. I., Makhmurova-Dyshliuk, O. P., Yatskovyna, V. V. (2023). Legal Guaranteeing for Providing Socially Significant Medical Services During Martial Law and Post-War Recovery of Ukraine. *Journal of Law and Sustainable Development*, 11 (6), e1231. <https://doi.org/10.55908/sdgs.v11i6.1231>
3. Sokolova, O. M., Vasiuk, N. O., Radysh, Ya. F. (2015). Reabilitatsiia viiskovosluzhbovtziv: terminolohiia, klasyfikatsiia, pryntsyipy i osoblyvosti (do problem derzhavnogo rehulivannia reabilitatsii osobovoho skladu Zbroinykh Syl Ukrainy). *Investytsii: praktyka ta dosvid*, 23, 148–155.
4. Morklyanyk, O., Palianytsia, Kh. (2023). Model of the functional organization of the mixed-used rehabilitation center for military personnel. *Visnik Nacional'nogo Universitetu*

“L'vivs'ka Politehnika”. *Seriâ Arhitektura*, 5 (2), 130–140. <https://doi.org/10.23939/sa2023.02.130>

5. Bryndikov, Yu. L. (2017). Zarubizhnyi dosvid reabilitatsii viiskovosluzhbovtziv – uchasnykiv boiovykh dii. *Zbirnyk naukovykh prats. Pedagogichni nauky, LXXVIII* (2), 195–200.
6. Trachuk, S., Khmara, V., Pidletychuk, R., Syrotyuk, S. (2024). Problems of rehabilitation and recovery of military servicemen under special conditions. *Scientific Journal of National Pedagogical Dragomanov University*, 4 (177), 163–168. [https://doi.org/10.31392/udu-nc.series15.2024.4\(177\).34](https://doi.org/10.31392/udu-nc.series15.2024.4(177).34)
7. Yakymets, V. M., Pechyborshch, V. P., Voronenko, V. V., Yakymets, V. V., Pechyborshch O. V., Nikonenko A. V., Slabkiy G. O. (2023). Guaranteed psychological assistance and rehabilitation of servicemen as a component of national security. *Bulletin of Social Hygiene and Health Protection Organization of Ukraine*, 3 (39), 41–50. <https://doi.org/10.11603/1681-2786.2022.3.13435>
8. Voloshyna, V. V. (2024). The essence of the concept of psychological rehabilitation of military servants. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: Psychology*, 2, 7–11. <https://doi.org/10.32782/psy-visnyk/2024.2.1>
9. Teremetskyi, V., Vasyliiev, S. (2022). Martial law: grounds for putting into operation in Ukraine. *ScienceRise: Juridical Science*, 2 (20), 4–7. <https://doi.org/10.15587/2523-4153.2022.256829>
10. Teremecky, V., Kelbia, S. (2024). Administrative and legal regulation of social protection for military personnel in Ukraine. *Scientific Notes Series Law*, 1 (16), 253–259. <https://doi.org/10.36550/2522-9230-2024-16-253-259>
11. Osnovy zakonodavstva Ukrainy pro okhoronu zdorovia (1992). *Zakon Ukrainy No. 2801-KhII*. 19.11.1992. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
12. Pro reabilitatsiiu u sferi okhorony zdorovia (2020). *Zakon Ukrainy No. 1053-IKh*. 03.12.2020. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1053-20#Text>
13. Pro vvedennia voiennoho stanu v Ukraini (2022). *Ukaz Prezydenta Ukrainy № 64/2022*. 24.02.2022. Available at: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>
14. Pro sotsialnyi i pravovy zakhyt viiskovosluzhbovtziv ta chleniv yikh simei (1991). *Zakon Ukrainy № 2011-XII*. 20.12.1991. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>
15. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro viiskovo-likarsku ekspertyzu v Zbroinykh Sylakh Ukrainy (2008). *Nakaz Ministerstva oborony Ukrainy № 402*. 14.08.2008. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1109-08#Text>
16. Pro zatverdzhennia perelikiv zakladiv okhorony zdorovia, likarskykh posad, posad farmatsevtiv, posad fakhivtsiv z farmatsevtichnoiu osvitoiu, posad profesionaliv u haluzi okhorony zdorovia, posad fakhivtsiv u haluzi okhorony zdorovia ta posad profesionaliv z vyshchoiu nemedychnoiu osvitoiu u zakladakh okhorony zdorovia (2002). *Nakaz Ministerstva okhorony zdorovia Ukrainy vid No. 385*. 28.10.2002. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-02#Text>
17. Polozhennia pro ministerstvo okhorony zdorovia Ukrainy (2015). *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy No. 267*. 25.03.2015. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/267-2015-p>
18. Polozhennia pro ministerstvo oborony Ukrainy (2014). *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy No. 671*. 26.11.2014. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/671-2014-n#Text>

19. Pro Derzhavnu sluzhbu spetsialnoho zviazku ta zakhystu informatsii (2006). Zakon Ukrainy No. 3475-IV. 23.02.2006. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3475-15#Text>

20. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro orhanizatsiiu roboty sanatorno-kurortnykh zakladiv Zbroinykh Syl Ukrainy (2014). Nakaz Ministerstva oborony Ukrainy № 411. 23.02.2014. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0995-14#Text>

21. Pro zatverdzhennia Derzhavnoi tsilovoi prohramy z medychnoi, fizychnoi reabilitatsii ta psykhosotsialnoi readaptatsii postrazhdalykh uchasykyv Revoliutsii Hidnosti, uchasykyv antyterorystychnoi operatsii ta osib, yaki braly uchast u zdiisnenni zakhodiv iz zabezpechennia natsionalnoi bezpeky i oborony, vidsichi i strymuvannia zbroinoi ahresii Rosiiskoi Federatsii v Donetskii ta Luhanskii oblastiakh, zabezpechenni yikh zdiisnennia, na period do 2023 roku (20018). Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 1021. 05.12.2018. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1021-2018-PP#Text>

22. Pro zabezpechennia orhanizatsii napravlennia osib iz skladovykh syl oborony ta syl bezpeky, postrazhdalykh u zviyazku z viiskovoiu ahresiieiu Rosiiskoi Federatsii proty Ukrainy, na likuvannia za kordon (2022). Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy No. 411. 05.04.2022. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-2022-PP>

23. Dosvid otrymannia reabilitatsiinykh posluh liudmy z travmamy ta porushenniamy, sprychynenyymi viinoiu z 24 liutoho 2022 roku: zahalnonatsionalne opytuvannia (2024). Kyivskyi mizhnarodnyi instytut sotsiolohii. Kyiv, 19. Available at: <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2023-12/overview-research-results.pdf>

24. U Komiteti obhovoryly pytannia nadannia posluh reabilitatsiinykh ustanovamy v Ukraini. Komitet Verkhovnoi Rady Ukrainy z sotsialnoi polityky ta zakhystu prav veteraniv (2023). Vebportal Verkhovnoi Rady Ukrainy. Available at: https://komspip.rada.gov.ua/news/main_news/75885.html

workers in Ukraine. The purpose of this study is to determine the specifics of the legal regulation of the types of vacations that may be granted to medical workers. The methodological basis of the study was general scientific and special legal methods of knowledge, in particular theoretical, formal, dogmatic, and comparative legal methods.

The results of the study are that the rest time of a medical worker is proposed to be understood as a period of release from professional duties for the restoration of work capacity and professional development. Several features of the legal regulation of medical workers' vacations have been identified.

Please note that additional vacation may be assigned to medical workers of various specialties along with the main vacation. Additional vacations lasting 7 to 25 days are granted to medical workers of certain specialties who work in certain healthcare institutions due to harmful or special working conditions. Additional vacations are established for such medical workers as psychiatrists, pathologists, resuscitators, anesthesiologists, obstetricians, epidemiologists, doctors of medical and social expert commissions, bureaus of forensic medical examinations, and health care institutions for the fight against AIDS. It is emphasized that specific categories of medical workers have the right to additional vacation in connection with the experience of continuous work in rural areas or at another place of work. Also, medical workers have the right to use all types of additional social vacations, established for all categories of workers in Ukraine.

The study concludes that a special Ukrainian law "On the Status of Medical Workers" would improve the legal regulation of medical workers' labor relations. Taking into account the provisions of the current legislation, an author's definition of the term "medical worker" has been formulated

Keywords: *medical worker; rest time, additional vacation, labor legislation, annual basic and additional vacations, social vacations, healthcare institution, work experience, labor legislation, working hours, salary, collective agreement*

DOI: 10.15587/2523-4153.2024.310331

LEGAL REGULATION OF VACATIONS OF MEDICAL WORKERS IN UKRAINE ACCORDING TO LABOR LEGISLATION

p. 35–41

Vladyslav Teremetskyi, Doctor of Legal Sciences, Professor, Leading Researcher, Department of International Private Law, Academician F. H. Burchak Scientific Research Institute of Private Law and Entrepreneurship of the NALS of Ukraine, Pavla Zahrebelnoho str., 23a, Kyiv, Ukraine, 01042
E-mail: vladvokat333@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2667-5167>

Lesya Rusnak, PhD, Associate Professor, Department of Professional and Special Legal Disciplines, Private Higher Educational Institution «Bukovinian University», Ch. Darvina str., 2A, Chernivtsi, Ukraine, 58000

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6993-7745>

The relevance of this scientific research lies in clarifying the nature and features of the legal regulation of vacations for medical

References

- Boiko, I. V., Boiko, O. I. (2019). Concepts and types of vacations in Ukraine. *Scientific Journal of Public and Private Law*, 2 (1), 126–133. <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2019.2-1.20>
- Rybak, O. O. (2021). Leave as a variety of rest time. *Juridical Scientific and Electronic Journal*, 7, 120–123. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-7/29>
- Berlach, A. I., Matseliukh, I. A., Kokoshko, M. V. (2023). Evolution of the legal status of medical workers in Ukraine. *Actual Problems of Native Jurisprudence*, 1, 8–15. <https://doi.org/10.32782/39221423>
- Kolodchyna, R. (2022). Legal status of medical workers who provide psychiatric help. *Scientific Notes Series Law*, 1 (12), 212–217. <https://doi.org/10.36550/2522-9230-2022-12-212-217>
- Teremetskyi, V. I., Muliar, H. V. (2020). Administrativno-pravove zabezpechennia prav paliatyvnykh patsientiv: ukraïnskyi ta mizhnarodnyi dosvid. *Visnyk Luhanskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav*, 90 (2), 170–181. <https://doi.org/10.33766/2524-0323.90.170-181>
- Teremetskyi, V. I., Myronova, G. A., Batryn, O. V., Bodnar-Petrovska, O. B., Andriienko, I. S., Fedorenko, T. V. (2024). Legal nature of medical services: specifics of ukrainian

doctrine. Georgian Medical News, 1 (346), 80–87. Available at: https://www.geomednews.com/Articles/2024/1_2024/80-87.pdf

7. Konstytutsiia Ukrainy (1996). Osnovnyi Zakon Ukrainy No. 254k/96-VR. 28.06.1996. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр#Text> Last accessed: 10.08.2024

8. Kodeks zakoniv pro pratsiu Ukrainy (1971). Zakon Ukrainy No. 322-VIII. 10.12.1971. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/322-08> Last accessed: 10.08.2024

9. Pro vidpustky (1996). Zakon Ukrainy No. 504/96-VR. 15.11.1996. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/504/96-вр> Last accessed: 10.08.2024

10. Osnovy zakonodavstva Ukrainy pro okhoronu zdorovia (1992). Zakon Ukrainy No. 2801-XII. 19.11.1992. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text> Last accessed: 10.08.2024

11. Pro zatverdzhennia Pravyl vypysuvannia retseptiv na likarski zasoby i medychni vyroby (2005). Nakaz MOZ Ukrainy No. 360. 19.07.2005. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-05#Text> Last accessed: 10.08.2024

12. Litsenziini umovy provadzhennia hospodarskoi diialnosti z medychnoi praktyky (2016). Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy No. 285. 02.03.2016. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/285-2016-п> Last accessed: 10.08.2024

13. Pro zakhyst naseleння vid infektsiinykh khvorob (2000). Zakon Ukrainy No. 1645-III. 06.04.2000. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1645-14> Last accessed: 10.08.2024

14. Pro zatverdzhennia perelikiv zakladiv okhorony zdorovia, likarskykh posad, posad farmatsevtiv, posad fakhivtsiv z farmatsevtichnoi osvitoiu, posad profesionaliv u haluzi okhorony zdorovia, posad fakhivtsiv u haluzi okhorony zdorovia ta posad profesionaliv z vyshchoiu nemedychnoi osvitoiu u zakladakh okhorony zdorovia (2002). Nakaz Ministerstva okhorony zdorovia Ukrainy vid No. 385. 28.10.2002. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-02#Text> Last accessed: 10.08.2024

15. Pro zatverdzhennia Spyskiv vyrobnytstv, robit, tsekhiv, profesii i posad, zainiatist pratsivnykiv v yakykh daie pravo na shchorichni dodatkovi vidpustky za robotu iz shkidlyvymy i vazhkymy umovamy pratsi ta za osoblyvyi kharakter pratsi (1997). Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy No. 1290. 17.11.1997. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1290-97-%D0%BF#Text> Last accessed: 10.08.2024

16. Pro vnesennia zmin do deiakykh postanov Kabinetu Ministriv Ukrainy z pytan oplaty ta umov pratsi okremykh katehorii pratsivnykiv haluzi okhorony zdorovia (2022). Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy No. 767. 07.07.2022. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/767-2022-%D0%BF#Text> Last accessed: 10.08.2024

17. Na Poltavshchyni vyjavleno porushennia trudovykh prav medychnykh pratsivnykiv (2022). Derzhavna inspektsiia z pytan pratsi. Available at: <https://dsp.gov.ua/na-poltavshchyni-vyjavleno-porushennia-trudovykh-prav-medychnykh-pratsivnykiv/> Last accessed: 10.08.2024

18. Council Directive 2003/88/EC of November 4, 2003, concerning certain aspects of the organisation of working time (2003). OJ 2003 L299/9. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2003/88/oj>

DOI: 10.15587/2523-4153.2024.309121

PROBLEMS OF CRIMINAL RESPONSIBILITY FOR ILLEGAL DEPORTATION OF CHILDREN

p. 42–49

Anna Politova, PhD, Associate Professor, Department of Law, Mariupol State University, Preobrazhenska str., 6, Kyiv, Ukraine, 03037

E-mail: politova1954@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-7351-7110>

This article is concerning on the actual problem of criminal responsibility for illegal deportation of children. It has been stressed by the author that illegal deportation of children is of particular concern, although it is almost impossible to document and establish the total number of such cases at the occupied territories. Certain problems arise in the qualification of such encroachments under the Criminal Code of Ukraine, which should be taken into account when developing the draft of a new one.

An emphasis has been made upon the definition of the term of “child” in international law and national legislation. It has been established that international law has a clear mechanism for the protection of children’s rights against illegal displacement or deportation. It has been also noted that the national legislation has an acute problem in the regulation of the use of the terminology “deportation”, “forcible displacement” and “illegal removal” and the definition of criteria for their distinction.

An analysis of the provisions of the drafts of Law of Ukraine “On Amendments to the Criminal Code of Ukraine and other legislative acts of Ukraine regarding forcible displacement of a person in conditions of armed aggression” (Reg. No. 8326 dated 12/30/2022) and Law of Ukraine “On Amendments to the Criminal Code of Ukraine regarding forcible displacement of a person outside the territory of Ukraine” (Reg. No. 9204 dated 04/13/2023) has been made, their shortcomings have been indicated.

It has been demonstrated that the Article 11.5.11. “Illegal abduction of a child” of the draft of the Criminal Code refers to the abduction of a child. The main direct object of such criminal act is the freedom of the child, which proves that this act cannot be attributed to Book Eleven. “Crimes against the international legal order” of the draft of the Criminal Code.

Based on the results of the study, it has been concluded that the illegal deportation of children poses a threat to the national security of Ukraine; the necessity of further scientific development of this issue has been augmented.

Keywords: child, illegal displacement, deportation, armed conflict, war crimes, crime of genocide, criminal responsibility, improvement of legislation

References

1. Deportatsiia hromadian Ukrainy z terytorii vedennia aktyvnykh boiovykh dii chy z tymchasovo okupovanoi terytorii Ukrainy na terytoriiu Rosiiskoi Federatsii ta Respubliky Bilorus: Analitichnyi zvit (2023). Available at: https://zmina.ua/wp-content/uploads/sites/2/2023/01/deportation_ukr.pdf Last accessed: 29.05.2024
2. Krushynskiy, S. A. (2023). Nezakonna deportatsiia ta peremishchennia naseleння yak riznovyd voiennykh zlochyniv.

Upravlinski ta pravovi zasady zabezpechennia rozvytku Ukrainy yak yevropeiskoi derzhavy. Khmelnytskyi: Khmelnytskyi universytet upravlinnia ta prava imeni Leonida Yuzkova, 55–57.

3. Marin, O. K. (2023). Kryminalno-pravova kvalifikatsiia vykradennia ditei predstavnykamy derzhavy-ahresora. Teoriia ta praktyka protydii zlochynnosti u suchasnykh umovakh. Lviv: Lvivskyi derzhavnyi universytet vntrishnikh sprav, 154–158.

4. Litvinov, O., Orlov, Yu., Yashenko, A. (2022). Problems of criminal liability for illegal movement of persons in the context of armed conflict: a scientific analysis of legislative initiatives. *Bulletin of Criminological Association of Ukraine*, 28 (1), 11–30. <https://doi.org/10.32631/vca.2023.1.01>

5. Ostrovska, B. (2023). Children of war: unlawful deportation, forcible transfer, and repatriation. *New Ukrainian Law*, 2, 60–72. <https://doi.org/10.51989/nul.2023.2.8>

6. Ioffe, Y. (2023). Forcibly Transferring Ukrainian Children to the Russian Federation: A Genocide? *Journal of Genocide Research*, 25 (3-4), 315–351. <https://doi.org/10.1080/14623528.2023.2228085>

7. Marconi, C., Lira, J. (2023). Unmasking Forcible Displacement of Childhood: A Multidimensional Analysis of Ukrainian Children. Available at: <https://www.e-ir.info/2023/07/12/unmasking-forcible-displacement-of-childhood-a-multidimensional-analysis-of-ukrainian-children/> Last accessed: 29.05.2024

8. Muelrath, L. (1982). “Never Again” Yet Another Genocide: Russia’s Unlawful Forced Transfer and Adoption of Ukrainian Children. *Wisconsin International Law Journal*, 41 (2), 119. <https://doi.org/10.59015/wilj.qzef9680>

9. Konventsiiia OON pro prava dytyny (1989). Mizhnarodnyi dokument vid 20.11.1989. Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text Last accessed: 29.05.2024

10. Konventsiiia pro zaboronu ta nehaini zakhody shchodo likvidatsii naihirshykh form dytiachoi pratsi (1999). Mizhnarodnyi dokument No. 182. 17.06.1999. Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_166#Text Last accessed: 29.05.2024

11. Yevropeiskyi kodeks sotsialnoho zabezpechennia (perehliantuyi) (ETS N 139) (1990). Mizhnarodnyi dokument ETS No. 139. 06.11.1990. Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_651#Text Last accessed: 29.05.2024

12. Pro okhoronu dytynstva (2001). Zakon Ukrainy No. 2402-III. 26.04.2001. Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text> Last accessed: 29.05.2024

13. Pro derzhavnu dopomohu simiam z ditmy (1992). Zakon Ukrainy No. 2811-XII. 21.11.1992. Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12#Text>

14. Pro protydiiu torhivli liudmy (2011). Zakon Ukrainy No. 3739-VI. 20.09.2011. Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17#Text> Last accessed: 29.05.2024

15. Pro hromadianstvo Ukrainy (2001). Zakon Ukrainy No. 2235-III. 18.01.2001. Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text> Last accessed: 29.05.2024

16. Andrieieva, M. (2024). Ukraina formue mizhnarodnu koalitsiiu dlia povnennia ditei, yakykh vykrala rosiia. UKRINFORM. Available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/3827951-ukraina-formue-mizhnarodnu-koalitsiu-dlia-povnennia-ditej-akih-vyklara-rosia.html> Last accessed: 29.05.2024

17. Zhenevska konventsiiia pro zakhyst tsyvilnoho naseleennia pid chas viiny vid 12 serpnia 1949 r. Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text Last accessed: 29.05.2024

18. Konventsiiia pro zapobihannia zlochynu henotsydu ta pokarannia za noho 09. 12.1948 (1948). Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_155#Text Last accessed: 29.05.2024

19. Rymskyi statut Mizhnarodnoho kryminalnoho sudu (1998). Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text Last accessed: 29.05.2024

20. Forcible displacement. UNITED NATIONS International Residual Mechanism for Criminal Tribunals. Available at: <https://cld.irmct.org/notions/show/369/forcible-displacement#> Last accessed: 29.05.2024

21. Politova, A. S., Hrushko, M. V. (2023). The jurisdiction of the international criminal court as a special subject of combating gender-based violence in armed conflict. *Naukovi perspektyvy*, 8 (34), 529–540. [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-8\(38\)-529-540](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-8(38)-529-540)

22. Pro Koordynatsiinu radu z pytan zakhystu ta bezpeky ditei (2022). Ukaz Prezydenta Ukrainy No. 568/2022. 08.08.2022. Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/568/2022#Text> Last accessed: 29.05.2024

23. Deportatsiia ditei: te, pro shcho ne mozhna movchaty (2024). HO «Desiate kvitnia». Available at: <https://dk.od.ua/news/deportatsiya-ditej-te-pro-shcho-ne-mozhna-movchati> Last accessed: 29.05.2024

24. Kryminalnyi kodeks Ukrainy 05.04.2001 (2001). Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> Last accessed: 29.04.2024

25. Shkurat, I. O. (2023). Kvalifikatsiia nezakonnoho peremishchennia, deportatsii tsyvilnoho naseleennia ta ditei na tymchasovo okupovanii terytorii Ukrainy. Aktualni problemy suchasnoi nauky v doslidzhenniakh molodykh uchenykh, kursantiv ta studentiv. *Vinnytsia*, 603–606.

26. Filatov, V. (2023). Kryminalna vidpovidalnist za nezakonnu deportatsiiu: analiz zakonoproiektu. *Ukrainska Helsinska spilka z prav liudyny*. Available at: <https://www.helsinki.org.ua/articles/kryminalna-vidpovidalnist-za-nezakonnudeportatsiiu-analiz-zakonoproiektu/> Last accessed: 29.05.2024

27. Konventsiiia pro tsyvilno-pravovi aspekty mizhnarodnoho vykradennia ditei 25.10.1980. Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_188#Text Last accessed: 29.05.2024

28. Draft of the new Criminal Code of Ukraine. *Novyi Kryminalnyi kodeks*. Available at: <https://newcriminalcode.org.ua/criminal-code> Last accessed: 29.05.2024

29. Mizhnarodna konventsiiia pro zakhyst usikh osib vid nasylnytskykh znyknen (neofitsiyni styslyi vyklad) (2012). Council of Europe. Available at: <https://www.coe.int/uk/web/compass/convention-for-the-protection-of-all-persons-from-enforced-disappearance> Last accessed: 29.05.2024

DOI: 10.15587/2523-4153.2024.309074

EUROPEAN EXPERIENCE IN COUNTERACTING DISINFORMATION INFLUENCES

p. 50–54

Alla Kovalchuk, Doctor of Juridical Science, Professor, Department of International Law and other Specialized Legal Disciplines, Kyiv University of Law of the National Academy of Sciences of Ukraine, Dobrokhotova str., 7a, Kyiv, Ukraine, 01001

E-mail: kovalchukay@i.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4807-2436>

Bogdana Cherniavska, PhD, Associate Professor, Department of Theory and History of State and Law, National Academy of Management, Ushynskoho str., 15, Kyiv, Ukraine, 03151, Guest Researcher at the Faculty of Law, Department of Criminology, Vrije Universiteit Amsterdam, De Boelelaan 1105, 1081 HV Amsterdam, The Netherlands

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8263-7483>

Information-psychological influences, attacks, and operations do not have a physical manifestation but generate destabilizing internal and external processes within a state. These processes cause aggression, anxiety, and dissatisfaction among the population, potentially leading to open physical conflict. The use of the Internet enables extremist organizations to access mass media, spreading propaganda, informing about their goals, tasks, measures, and forms of support. The authors emphasize the significant impact of modern information and communication technologies on increasing threats to political stability and the security of any state. The aim of this paper is to highlight foreign experiences regarding organizational and legal measures that prevent the spread of disinformation, aimed at inciting hostility and hatred within a state. The study draws on experiences from large-scale protest actions, organized and coordinated through social networks on the Internet. The authors note that blogs, social networks, electronic maps, and video hosting sites are currently used without restrictions for political destabilization. Social networks enable immediate support from like-minded individuals and the publication of extremist materials, which contribute to the escalation of socio-political, ethnic, and interfaith conflicts. The main research methods are comparative analysis, statistical method, historical method, structural-functional method of cognition. Having studied the periods of formation of the system for countering the spread of disinformation in the EU, the authors concluded that the work on countering the spread of disinformation is conducted comprehensively and systematically and is constantly being improved in accordance with the challenges. In the EU countries, not only the practice of combating disinformation has been developed, but also an array of normative legal acts has been adopted to prevent the spread of disinformation. The European experience demonstrates the importance of a balance between freedom of speech and security measures in the information space. Such a comprehensive and conceptual approach should be the basis for creating a system for countering the spread of disinformation in Ukraine

Keywords: security, threats, disinformation, national/state security, information security, information and communication

technologies, information-psychological influences, information warfare

References

1. Top 10 trends of 2014: 10. The Rapid Spread of Misinformation Online (2014). World Economic Forum.
2. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Tackling Online Disinformation: a European Approach. COM/2018/236 final (2018). Eur-Lex. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0236>
3. McCuen, J. J. (2008). Hybrid Wars. Military Review. Fort Leavenworth: Combined Arms Center. March-April, 107–113. Available at: https://www.armyupress.army.mil/Portals/7/military-review/Archives/English/MilitaryReview_20080430_art017.pdf
4. Polska, K. (2024). Doslidzhennia: Rosiia – holovnyi dezinformator u YeS. Available at: <https://www.dw.com/ru/issledovanie-rossia-glavnyj-rasprostranitel-dezinformacii-v-es/a-69089063>
5. Van der Linden, T. (2024). AI: We Need Another Hero. ALTI Amsterdam. Available at: <https://alti.amsterdam/ai-we-need-another-hero/>
6. de Hingh, A. E., Lodder, A. R. (2017). Informatie-eveiligheid: de digitale veerkracht van Nederlandse overheden. Bestuurskunde, 26 (1), 27–34. <https://doi.org/10.5553/bk/092733872017026001005>
7. The Doppelganger case assessment of Platform Regulation on the EU Disinformation Environment (2024). Riga. Available at: <https://stratcomcoe.org/pdfjs/?file=/publications/download/The-Doppelganger-Case-DIGITAL.pdf?zoom=page-fit>
8. Fon Klauzevits, K. (2023). Naivazhlyvishi pryntsyvy vedennia viiny. Arii, 384.
9. Dobber, T., Kruikemeier, S., Helberger, N., Goodman, E. (2023). Shielding citizens? Understanding the impact of political advertisement transparency information. New Media & Society. <https://doi.org/10.1177/14614448231157640>
10. Arquilla, J. (2007). Information strategy and warfare: a guide to theory and practice. Available at: https://ocul-yor.primo.exlibrisgroup.com/discovery/fulldisplay?docid=alma991000892449705164&context=U&vid=01OCUL_YOR&lang=enT
11. The Strengthened Code of Practice on Disinformation (2022). Available at: <https://disinfocode.eu/wp-content/uploads/2023/01/The-Strengthened-Code-of-Practice-on-Disinformation-2022.pdf>
12. Baines, P., O'Shaughnessy, N., Snow, N. (2020). The SAGE Handbook of Propaganda. SAGE Publications Ltd. <https://doi.org/10.4135/9781526477170>

DOI: 10.15587/2523-4153.2024.309060

PARLIAMENTARY DIPLOMACY IN
THE EUROPEAN AND ASIAN REGIONS:
INTERNATIONAL LEGAL FRAMEWORK AND
COMPARATIVE ANALYSIS

p. 55–60

Nataliia Kaminska, Doctor of Legal Sciences, Professor, Department of International and European Law, Nation-

al Aviation University, Liubomyra Huzara ave., 1, Kyiv, Ukraine, 03058

E-mail: na-pro@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7239-8893>

Artem Kovalov, PhD, Head of Criminal Law Practice, Prikhodko and Partners Law Company, Mechnykova str., 2, Kyiv, Ukraine, 01133

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-7052-4773>

The article is dedicated to the study of the peculiarities of parliamentary diplomacy in the European and Asian regions. It is clear that it is important for the theoretical, constitutional, legal and international legal studies to pay attention to the essential characteristics of this phenomenon, the current parliamentary diplomacy with the participation of the European powers, their parliaments, as opposite of the Institute of Parliamentary Diplomacy in Asia and other regions. This form of international cooperation in the sphere of parliamentarism is based on an international treaty basis (Statute for the sake of Europe, Statute of the PS OIC) and internal organizational acts (Rules of Procedure of the PA OSCE) etc. Institutional mechanisms for the implementation of parliamentary diplomacy include in Europe – PACE, PA OSCE, PABSEC, PA GUAM, Parliamentary Assembly of the Mediterranean, independent parliamentary organizations (Interparliamentary Union) etc.; in Asia – APA, Asian Forum of Parliamentarians on Population and Development, Association of Regional Health Sciences of New Asia, Along with mutual relations and changes in trust in Asia, PS OIC, Turkic Rada, Shanghai Organization of Social Development and etc.

Ukraine, in particular parliamentary delegations, takes an active part in parliamentary diplomacy in the European region, especially in connection with the large-scale invasions of the Russian Federation and the need for international support. At the same time, there is an obvious need for coordination and interaction between the various parliamentary assemblies and parliamentary unions of different regions of the world, in the context of globalization and integration, the value of democracy, international security and law and order

Keywords: *parliamentarism, parliamentary diplomacy, international treaties, parliamentary assemblies, interparliamentary activity, Europe, Asia*

References

1. Serohin, V. O. (2017). Inter-parliamentary cooperation: concept, indicators, principles. The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series Law, 23, 46–50.
2. Shvartseva, M. I. (2015). Parlamentska (Konsultativna) Asambleia Rady Yevropy. [PhD dissertation; Natsionalnoho yurydychnoho universytetu imeni Yaroslava Mudroho].
3. Voitsikhovskiy, A. V. (Ed.) (2021). Prava liudyny u mizhnarodnomu pravi. Kharkiv: OOO «Planeta-Prynt», 404.
4. Mytsyk, V. (2010). Prava liudyny u mizhnarodnomu pravi. Mizhnarodno-pravovi mekhanizmy zakhystu. Kyiv-Odesa, 722.

5. Proniuk, N. V. (2010). Suchasne mizhnarodne pravo. Kyiv: KNT, 280.

6. Merezhko, O. O. (2010). Problemy teorii mizhnarodnoho publichnoho ta pryvatnoho prava. Kyiv, 320.

7. Dmytro Kuleba: Aziiska stratehiia vzhe prynosyt konkretni rezultaty ta vidkryvaie novi horyzonty dlia Ukrainy (2022). Available at: <https://mfa.gov.ua/news/dmitro-kuleba-azijska-strategiya-vzhe-prinosit-konkretni-rezultati-ta-vidkryvaye-novi-gorizonti-dlya-ukrayini>

8. Kaminska, N. V. (2022). Parliamentary diplomacy and its importance in the conditions of martial law. Al'manah Prava, 13, 68–72. <https://doi.org/10.33663/2524-017x-2022-13-10>

9. Kaminska, N. V. (2022). Parlamentska diplomatiia yak fenomen suchasnoi polityko-pravovoi diisnosti: problemy kontseptualizatsii ta rozvytku. Scientific Papers of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine, 3, 40–51. <https://doi.org/10.32886/instzak.2022.03.04>

10. Shemshuchenko, Yu. S., Denysov, V. N. et al. (Eds.) (2019). Entsyklopediia mizhnarodnoho prava. Vol. 3. M–Ia. Kyiv: Akadem periodyky, 992.

11. Parliamentaryzm: reiestr terminiv i poniat (2012). Kyiv: K.I.S., 512.

12. Maksak H. Parlamentskyi vymir diialnosti mizhnarodnykh orhanizatsii. Portal zovnishnoi polityky. Available at: <http://fpp.com.ua/topic/parlamentskyj-vymir-diyalnosti-mizhnarodnyh-organizatsij/>

13. Parliamentary Dimension of the OSCE. Available at: <https://www.oscepa.org/en/about-osce-pa/parliamentary-dimension-of-the-osce>

14. Zaichuk, V. O. (Ed.) (2015). Vstup do Yevropeiskoho parlamentskoho prava. Kyiv, 476.

15. Ruslan Stefanchuk zaklykav PA OBSIe prysviatyty pidsumkovu deklaratsiiu v lypni temi zaharbnyskoi viiny rosii proty Ukrainy (2022). Available at: <https://www.rada.gov.ua/news/Top-novyna/224599.html> Last accessed: 14.07.2024

16. OSCE Parliamentary Assembly's Annual Session opens in Bucharest with calls for peace and stability through multilateralism (2024). Available at: <https://www.oscepa.org/en/news-a-media/press-releases/press-2024/osce-parliamentary-assemblys-annual-session-opens-in-bucharest-with-calls-for-peace-and-stability-through-multilateralism>

17. Mizhnarodni orhanizatsii Azii. Available at: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B0%D1%82-%D0%B5%D0%B3%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F:%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96_%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97_%D0%90%D0%B7%D1%96%D1%97

18. Asian parliamentary assembly. Available at: <https://www.asianparliament.org/>

19. Amended Statute of the Parliamentary Union of the OIC Member States. Available at: <https://en.puic.org/news/618>

20. Ukraine in the system of modern international legal order and European integration: problems of doctrine and practice in the context of modern humanitarian challenges (2022). Chernivtsi, 644.

АНОТАЦІЇ

DOI: 10.15587/2523-4153.2024.308357

ІНТЕГРАЦІЯ ПРАВОВОЇ КОНЦЕПЦІЇ У ЗАКОНОДАВСТВО ТА СУСПІЛЬНУ ДІЙСНІСТЬ (с. 4–11)

М. М. Бедрій

Стаття присвячена проблемам впровадження правової концепції у законодавство та суспільну дійсність. Зокрема досліджено шлях, який проходять правові концепції від зовнішньої об'єктивної зі свідомості їхніх творців до юридичної доктрини, правотворення та правозастосування. Усна чи письмова публікація концепції викликає стосовно неї відповідну реакцію середовища – позитивну, негативну, нейтральну чи змішану. Визнання правової концепції зумовлює її інтеграцію в юридичну доктрину (індикатором такого визнання є передусім цитування). Наголошено на тому, що правові концепції є вразливими до плагіату, оскільки авторське право виключає концепції з кола об'єктів його правової охорони.

Із юридичної доктрини правова концепція рухається у нормативну базу та практичну площину. Здебільшого вона первинно потрапляє в законодавство, а потім у суспільну дійсність, однак бувають і винятки. Так, історії українського права відомі інші випадки, коли правова концепція втілювалася в суспільному житті без попередньої інтеграції в законодавство. Визнана правова концепція здатна визначити зміст усіх чи окремих положень закону (в тому числі конституції чи кодексу), міжнародного договору, підзаконного нормативно-правового акту, інтерпретаційного акту органу конституційної юрисдикції, судового чи адміністративного рішення тощо.

Правова концепція, що проектується на суспільні відносини через посередництво законодавчого тексту, як правило, не відображається в них повною мірою. Слід розуміти, що в суспільному житті застосовується норма законодавства, а її зміст у більшості випадків відповідає положенням концепції частково й обмежено. Лаконічність і фрагментарність тексту нормативно-правового акту інколи стає причиною нерозуміння чи неправильного застосування положень концепції, на підставі якої він формувався.

Висвітлено конкретні приклади впливу правових концепцій на законодавство та суспільну практику в Україні та інших державах. Розглянуто приклад Г. Кельзена та історичне значення його концепції конституційного судочинства. Показано окремі напрями впливу на сучасну правову систему України наукових концепцій представників юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка

Ключові слова: правова концепція, юридична доктрина, правотворчість, правозастосування, Ганс Кельзен

DOI: 10.15587/2523-4153.2024.309413

КЛЮЧОВІ ЕТАПИ АДАПТАЦІЇ ACQUIS COMMUNAUTAIRE ДО ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ: ІСТОРИЧНИЙ ОГЛЯД (с. 12–21)

Н. О. Расторгуєва

Стаття присвячена з'ясуванню стану нормативно-правового забезпечення процесу адаптації вітчизняного законодавства до *acquis communautaire*. Констатовано, що українською державою вже пройдено більшість кроків для вступу до ЄС. Акцентовано увагу на актуальності дослідження, що зумовлена офіційним отриманням України статусу кандидата в члени ЄС та переходом до переговорного процесу між ЄС та Україною щодо вступу останньої в ЄС.

Проаналізовано положення українського законодавства та наукові дослідження щодо розуміння поняття «*acquis communautaire*». Сформульовано авторське визначення цього правового явища, під яким слід розуміти джерела права ЄС, стандарти, принципи зовнішньої та внутрішньої діяльності та інші надбання Європейських Співтовариств. Запропоновано авторський підхід до виокремлення чотирьох етапів адаптації вітчизняного законодавства до *acquis communautaire* в хронологічному порядку. Перший етап, на якому українське законодавство імплементувало норми, стандарти ЄС для налагодження економічного співробітництва України і ЄС в різних сферах задля розвитку різноманітних відносин між партнерами. Другий етап був свідченням непереможного прагнення України та українців бути частиною спільноти ЄС та сприяв підписанню та набранню чинності Угоди про асоціацію між ЄС та Україною. Третій етап демонструє шлях України від підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС до отримання статусу кандидата на вступ до ЄС. Четвертий етап пов'язаний із повідомлення Європейською радою про початок переговорів з Україною про вступ країни до ЄС та необхідністю всеохоплюючої гармонізацією, адаптацією українського законодавства до *acquis ЕС* у зв'язку із перспективою членства в ЄС

Наголошено, що впровадження *acquis communautaire* в національну правову систему повино переслідувати національні інтереси та бути політичним, економічним, правовим, соціальним консенсусом з ключових питань євроінтеграційних перетворень

Ключові слова: *acquis communautaire*, «acquis» ЄС, адаптація законодавства, євроінтеграція, Європейський Союз, правова система України

DOI: 10.15587/2523-4153.2024.307745

ВМОТИВОВАНІСТЬ СУДОВИХ РІШЕНЬ У ПАРАДИГМІ ПСИХОЛОГО-ЛОГІЧНОГО ТА ДОКТРИНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ (с. 22–27)

О. Р. Балацька, Т. В. Лотиш

Стаття присвячена дослідженню поняття вмотивованості судових рішень через психологічні, логічні та доктринальні аспекти. Вмотивованість судових рішень є багатограним поняттям, на дефініцію якого впливає взаємодія вказаних трьох ключових аспектів. Вивчення характеристик судового рішення, як особливого виду юридичного документа, через призму міждисциплінарного діалогу покращує розуміння процесів, які лежать в основі судового мислення та оформлення його результату. Когнітивні упередження, емоційний стан та соціальний тиск впливають на процес прийняття рішень. У статті проаналізовано окремі психологічні теорії та концепції, які підкреслюють вплив психологічних факторів на вмотивованість судових рішень. Наголошується на важливості логічної послідовності в юридичному міркуванні. Розглянуто поширені логічні прийоми, які використовуються під час винесення судових рішень та їх мотивування, а також визначено важливість послідовних і раціональних суджень у правозастосовчій діяльності. Окрім того, досліджено, як усталені юридичні доктрини впливають на характеристики судового рішення, у тому числі на вмотивованість і як відхилення від цих доктрин може впливати на сприйняття суспільством судових рішень. Розуміння та врахування психологічних, логічних і доктринальних аспектів у процесі прийняття судового рішення є важливим для підвищення рівня вмотивованості судових рішень, і як результат забезпечення права на справедливий судовий розгляд та формування довіри до правової системи загалом.

Ключові слова: *судове рішення, вмотивованість, психологія, логіка, доктрина, мислення, обґрунтованість, правосуддя, кримінальний процес, справедливий судовий розгляд*

DOI: 10.15587/2523-4153.2024.310332

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ДОПОМОГИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ (с. 28–34)

О. А. Івахненко, О. В. Новиков, А. М. Глущенко

Наукову статтю присвячено правовому регулюванню реабілітаційної допомоги військовослужбовцям в період воєнного стану. Мета дослідження полягає у встановленні правових засад надання реабілітаційної допомоги військовослужбовцям в період воєнного стану. Методологічною основою дослідження стали загальнонаукові та спеціально-юридичні методи пізнання, зокрема, теоретико-юридичний, формально-догматичний, порівняльно-правовий.

Результати дослідження полягають у визначенні правових засад надання реабілітаційної допомоги військовослужбовцям. Встановлено, що правове регулювання надання реабілітаційної допомоги військовослужбовцям регламентовано такими Законами України, як «Основи законодавства України про охорону здоров'я», «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей». Визначено особливості надання реабілітаційної допомоги військовослужбовцям в період воєнного стану. Встановлено, що у структурі Міністерства оборони України існує мережа центрів медичної реабілітації та санаторно-курортного лікування військовослужбовців. З'ясовано, що надання реабілітаційної допомоги військовослужбовцям може відбуватися у реабілітаційних закладах та закладах охорони здоров'я, які мають реабілітаційні відділення, але підпорядковані Міністерству охорони здоров'я України або іншим міністерствам. Проаналізовано правові підстави для направлення військовослужбовця для проходження реабілітації в іноземних закладах охорони здоров'я. Вказано, що рішення про направлення військовослужбовця до реабілітаційного закладу для надання реабілітаційної допомоги приймається на підставі висновку військово-лікарської комісії. Підкреслено важливість існуючої державної цільової програми надання реабілітаційної допомоги захисникам України.

Зроблено висновок про необхідність закріплення окремого розділу в Законі України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я», присвяченого особливостям реабілітації військовослужбовців, які постраждали внаслідок бойових дій

Ключові слова: *соціальний захист військовослужбовців, реабілітація, реабілітаційні послуги, реабілітаційний заклад, медична допомога*

DOI: 10.15587/2523-4153.2024.310331

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДПУСТОК МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УКРАЇНІ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ ПРО ПРАЦЮ (с. 35–41)

В. І. Теремецький, Л. М. Руснак

Актуальність цього наукового дослідження полягає у з'ясуванні сутності та особливостей правового регулювання відпусток медичних працівників в Україні. Мета цього дослідження – визначити особливості правового регулювання тих видів відпусток, які можуть бути надані медичним працівникам. Методологічною основою дослідження є загальнонаукові та спеціально-юридичні методи пізнання, зокрема теоретико-юридичний, формально-догматичний, порівняльно-правовий.

Результати дослідження полягають у тому, що час відпочинку медичного працівника авторами статті запропоновано розуміти як період вивільнення від виконання професійних обов'язків для відновлення працездатності та професійного розвитку. Визначено низку особливостей правового регулювання відпусток медичних працівників. Зазначено, що поряд із основною відпусткою медичним працівникам різних спеціальностей може бути призначено додаткову відпустку. Додаткові відпустки тривалістю від 7 до 25 днів надаються медичним працівникам окремих спеціальностей, які працюють у певних закладах охорони здоров'я, у зв'язку зі шкідливими або особливими умовами праці. Додаткові відпустки встановлені для таких медичних працівників, як: психіатри, патологоанатоми, реаніматологи, анестезіологи, акушери, епідеміологи, лікарі медико-соціальних експертних комісій, бюро судово-медичних експертиз, закладів охорони здоров'я по боротьбі зі СНІДом. Наголошено, що окремі категорії медичних працівників мають право на додаткову відпустку у зв'язку зі стажем безперервної роботи у сільській місцевості або на іншому місці роботи. Також медичні працівники мають право користуватися всіма видами додаткових соціальних відпусток, встановлених для всіх категорій працівників в Україні.

Висновок дослідження полягає в тому, що для вдосконалення правового регулювання трудових відносин медичних працівників запропоновано розробити спеціальний Закон України «Про статус медичного працівника». З урахуванням положень чинного законодавства сформульовано авторське визначення поняття «медичний працівник»

Ключові слова: медичний працівник, час відпочинку, щорічна основна і додаткова відпустки, соціальні відпустки, заклад охорони здоров'я, стаж роботи, трудове законодавство, робочий час, заробітна плата, колективний договір

DOI: 10.15587/2523-4153.2024.309121

ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА НЕЗАКОННУ ДЕПОРТАЦІЮ ДІТЕЙ (с. 42–49)

А. С. Політова

Стаття присвячена актуальній проблемі кримінальної відповідальності за незаконну депортацію дітей. Автор відзначає, що незаконна депортація дітей викликає особливе занепокоєння, адже задокументувати та встановити загальну кількість таких випадків з окупованих територій майже неможливо. Викликають певні проблеми і при кваліфікації таких протиправних діянь за КК України, що варто врахувати і при розробці проєкту Кримінального кодексу.

Зроблено акцент на визначенні поняття «дитини» у міжнародному праві та національному законодавстві. Встановлено, що у міжнародному праві існує чіткий механізм захисту прав дітей від незаконного переміщення або депортації. Також відзначено, що у національному законодавстві є гостра проблема у нормативному врегулюванні вживання термінології «депортація», «насильницьке переміщення» та «незаконне вилучення» та визначення критеріїв їх розмежування.

Надано аналіз положень проєктів Законів України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо насильницького вивезення особи в умовах збройної агресії» (реєстр. № 8326 від 30.12.2022 р.) та «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо насильницького переміщення особи за межі території України» (реєстр. № 9204 від 13.04.2023 р.) та відзначено їх недоліки.

Наголошено, що у проєкті Кримінального кодексу стаття 11.5.11. Незаконне вилучення дитини мова йде про викрадення дитини. Основним безпосереднім об'єктом таких кримінально протиправних діянь є свобода дитини, що вказує на те, що діяння не може бути віднесено до Книги одинадцятій. Злочини проти міжнародного правопорядку проєкту Кримінального кодексу.

За результатами дослідження зроблено висновок, що незаконна депортація дітей створює загрозу національній безпеці України та сама проблема потребує подальшої розробки

Ключові слова: дитина, незаконне переміщення, депортація, збройний конфлікт, воєнні злочини, злочин геноциду, кримінальна відповідальність, удосконалення законодавства

DOI: 10.15587/2523-4153.2024.309074

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ПРОТИДІЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЙНИМ ВПЛИВАМ (с. 50–54)**А. Ю. Ковальчук, Б. В. Чернявська**

Інформаційно-психологічні впливи, атаки та операції не мають фізичного прояву, але вони породжують дестабілізуючі внутрішні та зовнішні процеси в державі. Ці процеси викликають агресію, занепокоєння та невдоволення серед населення, що потенційно призводить до відкритого фізичного конфлікту. Використання мережі Інтернет дає екстремістським організаціям доступ до мас-медіа, поширюючи пропаганду, інформуючи про їхні цілі, завдання, заходи та форми підтримки. Автори наголошують на значному впливі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій на посилення загроз політичній стабільності та безпеці будь-якої держави у зв'язку з поширенням дезінформації. Мета цієї роботи полягає у висвітленні зарубіжного досвіду щодо організаційно-правових заходів, які запобігають поширенню дезінформації, спрямованої на розпалювання ворожнечі та ненависті в державі. Дослідження базується на досвіді великих протестних акцій, організованих і координованих через соціальні мережі в Інтернет. Автори зазначають, що блоги, соціальні мережі, електронні карти та сайти відеохостингу наразі використовуються без обмежень для політичної дестабілізації. Соціальні мережі дозволяють отримати негайну підтримку однодумців і публікувати екстремістські матеріали, що сприяють ескалації соціально-політичних, етнічних та міжконфесійних конфліктів. Основними методами дослідження є компаративний аналіз, статистичний метод, історичний метод, структурно-функціональний метод пізнання. Вивчивши періоди становлення системи протидії поширенню дезінформації у ЄС, автори зробили висновки про те, що робота з протидії поширенню дезінформації ведеться комплексно й системно й постійно удосконалюється відповідно до викликів. В країнах ЄС напрацьована не лише практика протидії дезінформації, а й прийнятий масив нормативно-правових актів щодо упередження розповсюдження дезінформації. Європейський досвід демонструє важливість балансу між свободою слова та заходів з забезпечення безпеки в інформаційному просторі. Такий всеосяжний та концептуальний підхід повинен бути покладений в основу створення системи протидії поширенню дезінформації в Україні

Ключові слова: безпека, загрози, дезінформація, національна/державна безпека, інформаційна безпека, інформаційно-комунікативні технології, інформаційно-психологічні впливи, інформаційна війна

DOI: 10.15587/2523-4153.2024.309060

ПАРЛАМЕНТСЬКА ДИПЛОМАТІЯ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ТА АЗІЙСЬКОМУ РЕГІОНАХ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ОСНОВА ТА ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ (с. 55–60)**Н. В. Камінська, А. В. Ковальов**

Стаття присвячена дослідженню особливостей парламентської дипломатії в європейському та азійському регіонах. З'ясовано, що переважно у загальнотеоретичних, конституційно-правових і міжнародно-правових дослідженнях привертається увага до сутнісних характеристик даного феномену, здійснення парламентської дипломатії за участю європейських держав, їх парламентів, на відміну від інституту парламентської дипломатії в азійському чи інших регіонах. Дана форма міжнародного співробітництва у сфері парламентаризму базується на міжнародній договірній основі (Статут Ради Європи, Статут ПС ОІС) внутрішньоорганізаційних актах (Правила процедури ПАОБСЄ) тощо. Інституційні механізми реалізації парламентської дипломатії включають у Європі – ПАРЄ, ПА ОБСЄ, ПАЧЕС, ПА ГУАМ, Парламентська Асамблея Середземномор'я, незалежні парламентські організації (Міжпарламентський Союз) і т.д.; в Азії – АПА, Азійський форум парламентарів з народонаселення і розвитку, Асоціацію регіонального співробітництва Південної Азії, Нараду зі взаємодії та зміцнення заходів довіри в Азії, ПС ОІС, Тюркську раду, Шанхайську організацію співробітництва та ін.

Україна в особі парламентських делегацій бере активну участь у парламентській дипломатії європейського регіону, особливо у зв'язку з повномасштабним вторгненням РФ та необхідністю міжнародної підтримки. Разом з тим, очевидна потреба координації та взаємодії відповідних парламентських асамблей і парламентських союзів різних регіонів сучасного світу, у контексті глобалізації та інтеграції, зміцнення демократії, міжнародної безпеки і правопорядку

Ключові слова: парламентаризм, парламентська дипломатія, міжнародні договори, парламентські асамблеї, міжпарламентська діяльність, Європа, Азія